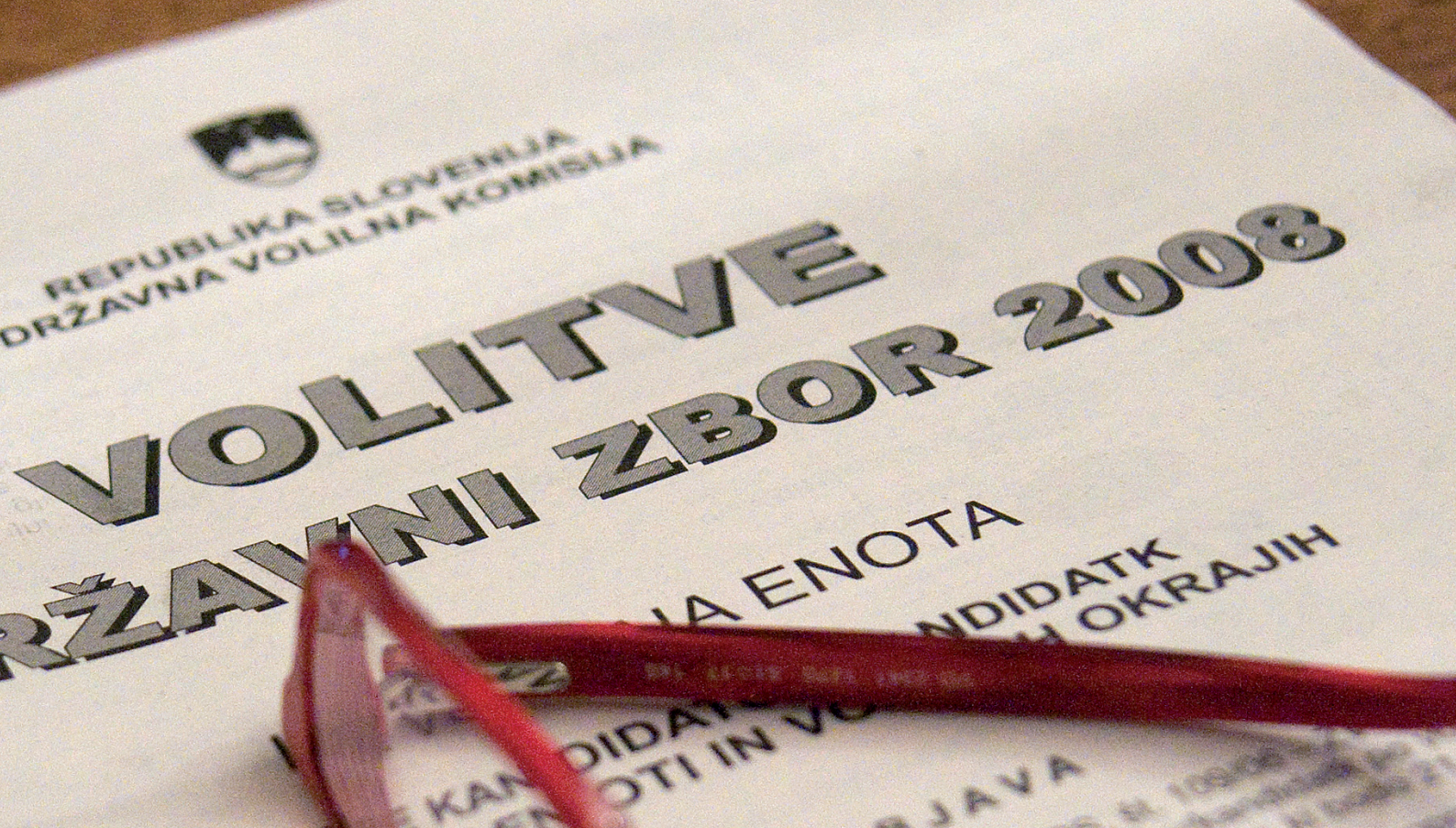

RAČUNSKO SODIŠČE
REPUBLIKE SLOVENIJE

Revizijsko poročilo

Pravilnost financiranja volilne kampanje liste
LDS Liberalna demokracija Slovenije za volitve
poslancev v državni zbor v letu 2008

Poslanstvo

Računsko sodišče pravočasno in objektivno obvešča javnosti o pomembnih odkritjih revizij poslovanja državnih organov in drugih uporabnikov javnih sredstev ter svetuje, kako naj državni organi in drugi porabniki javnih sredstev izboljšajo svoje finančno poslovanje.

Revizijsko poročilo

Pravilnost financiranja volilne kampanje liste
LDS Liberalna demokracija Slovenije za volitve
poslancev v državni zbor v letu 2008

Računsko sodišče je izvedlo revizijo pravilnosti financiranja volilne kampanje liste LDS Liberalna demokracija Slovenije za volitve poslancev v državni zbor v letu 2008, ki jo je organizirala stranka Liberalna demokracija Slovenije.

Cilja revizije sta bila izrek mnenja o pravilnosti izkazanih zneskov v poročilu o volilni kampanji ter izrek mnenja o pravilnosti zbiranja in porabe sredstev za volilno kampanjo.

Računsko sodišče je o pravilnosti v poročilu izkazanih zneskov izreklo stranki Liberalna demokracija Slovenije *pozitivno mnenje*.

Ker je stranka Liberalna demokracija Slovenije za financiranje volilne kampanje porabila za 8,5 odstotka več sredstev, kot bi jih lahko glede na določila 23. člena Zakona o volilni in referendumski kampanji, je računsko sodišče o pravilnosti zbiranja in porabe sredstev izreklo *mnenje s pridržkom*.

KAZALO

1. UVOD	7
1.1 PREDSTAVITEV ORGANIZATORJA VOLILNE KAMPANJE.....	7
1.2 PREDSTAVITEV REVIZIJE	8
2. UGOTOVITVE	10
2.1 PRAVILNOST IZKAZANIH ZNESKOV V POROČILU O VOLILNI KAMPANJI	12
2.1.1 Pravilnost izkazanih zbranih sredstev	12
2.1.2 Pravilnost izkazanih odloženih plačil	12
2.1.3 Pravilnost izkazanih porabljenih sredstev.....	12
2.2 PRAVILNOST ZBIRANJA IN PORABE SREDSTEV ZA VOLILNO KAMPANJO	13
2.3 VIŠINA DELNEGA POVRAČILA STROŠKOV VOLILNE KAMPANJE.....	14
3. MNENJE	15
3.1 MNENJE O PRAVILNOSTI IZKAZANIH ZNESKOV V POROČILU O VOLILNI KAMPANJI.....	15
3.2 MNENJE O PRAVILNOSTI ZBIRANJA IN PORABE SREDSTEV ZA VOLILNO KAMPANJO.....	15

1. UVOD

Revizijo pravilnosti financiranja volilne kampanje liste LDS Liberalna demokracija Slovenije za volitve poslancev v državni zbor v letu 2008 smo izvedli na podlagi Zakona o računskem sodišču¹ (v nadaljevanju: ZRacS-1) in Zakona o volilni in referendumski kampanji² (v nadaljevanju: ZVRK). Sklep o izvedbi revizije je bil izdan 10. 2. 2009.

Naša pristojnost je, da izrečemo mnenje o pravilnosti izkazanih zneskov v poročilu o volilni kampanji in mnenje o pravilnosti zbiranja in porabe sredstev za volilno kampanjo. Izračunali smo tudi višino delnega povračila stroškov volilne kampanje, do katere je v skladu s 24. členom ZVRK upravičen organizator volilne kampanje.

Revidiranje smo izvedli v skladu z mednarodnimi revizijskimi standardi, ki jih določa Napotilo za izvajanje revizij³. Revizija je vključevala izvajanje postopkov za pridobivanje revizijskih dokazov o pravilnosti izkazanih zneskov v poročilu o volilni kampanji in pravilnosti zbiranja ter porabe sredstev za volilno kampanjo. Izbrani postopki vključujejo tudi ocenjevanje tveganj napačnih navedb v poročilu o volilni kampanji zaradi napake ali prevare in tveganj za nastanek nepravilnosti. Revizijo smo načrtovali in izvedli tako, da smo pridobili zadostna in ustrezna zagotovila za izrek mnenja.

1.1 Predstavitev organizatorja volilne kampanje

Organizator volilne kampanje je v skladu z drugim odstavkom 3. člena ZVRK odgovoren za zakonitost izvajanja volilne kampanje. Organizatorica volilne kampanje liste LDS Liberalna demokracija Slovenije za volitve poslancev v državni zbor v letu 2008, ki so bile 21. 9. 2008, je bila stranka Liberalna demokracija Slovenije, Slovenska cesta 29, Ljubljana (v nadaljevanju: stranka LDS).

Organizator volilne kampanje mora najkasneje 45 dni pred dnem glasovanja na volitvah odpreti poseben transakcijski račun za volilno kampanjo (v nadaljevanju: posebni račun)⁴. Vsa finančna sredstva, ki jih organizator sam nameni ali dobi od drugih pravnih ali fizičnih oseb za financiranje volilne kampanje, mora zbrati na posebnem računu. Vse stroške volilne kampanje mora poravnovati izključno s tega računa, ki ga mora zapreti⁵ najkasneje v štirih mesecih po dnevu glasovanja. Stranka LDS je posebni račun št. 33000-0002661768 odprla pravočasno, 16. 7. 2008, pri Hypo Alpe Adria-Bank, d. d., Ljubljana. Pravočasno, 20. 1. 2009, ga je tudi zaprla.

¹ Uradni list RS, št. 11/01.

² Uradni list RS, št. 41/07.

³ Uradni list RS, št. 41/01.

⁴ 16. člen ZVRK (najkasneje do 7. 8. 2008).

⁵ 16. člen ZVRK (najkasneje do 21. 1. 2009).

Odgovorna oseba stranke LDS je bil Dorijan Maršič.

1.2 Predstavitev revizije

Predmet revizije je poročilo o volilni kampanji za volitve poslancev v državni zbor v letu 2008 stranke LDS. Volitve poslancev v državni zbor so bile 21. 9. 2008.

Cilj revizije financiranja volilne kampanje je bil izrek mnenja o:

- pravilnosti izkazanih zneskov v poročilu o volilni kampanji in
- pravilnosti zbiranja in porabe sredstev za volilno kampanjo.

V revizijskem poročilu smo izračunali tudi višino delnega povračila stroškov volilne kampanje, do katere je v skladu s 24. členom ZVRK upravičena stranka LDS.

Revizijo smo načrtovali in izvedli v obsegu, ki ga določa 30. člen ZVRK in ki daje razumno zagotovilo za presojo pravilnosti financiranja volilne kampanje. Pri obsegu preverjanja smo upoštevali določila ZVRK, zato smo preizkusili:

- višino zbranih in porabljenih sredstev volilne kampanje,
- ali je organizator pridobil in uporabil sredstva za volilno kampanjo v skladu z ZVRK ter
- ali so podatki, ki jih je organizator navedel v poročilu, ki ga določa ZVRK, točni.

1.2.1 Zbrana sredstva

Zbrana sredstva za volilno kampanjo so v skladu z ZVRK in Zakonom o političnih strankah⁶ (v nadaljevanju: ZPolS) vsi prispevki, zbrani na posebnem računu, in vsi popusti ali oprostitve plačil, ki so jih organizatorju odobrili izvajalci storitev oziroma prodajalci izdelkov.

Volilna kampanja se lahko financira s prispevki zasebnikov, pravnih in fizičnih oseb, ki pa ne smejo presegati desetkratne povprečne mesečne plače na delavca v Republiki Sloveniji za preteklo leto⁷. Državni organi, organi samoupravnih lokalnih skupnosti, pravne osebe javnega prava, humanitarne organizacije, verske skupnosti, javna podjetja, kot jih določa zakon, ki ureja preglednost finančnih odnosov, gospodarske družbe, v katerih ima država ali samoupravna lokalna skupnost več kot 25-odstotni delež v kapitalu, in družbe, v katerih imajo te družbe večinski delež, kot ga opredeljuje zakon, ki ureja gospodarske družbe, ne smejo financirati volilne kampanje⁸. Prepovedano je tudi pridobivanje sredstev iz prispevkov tujih zasebnikov, fizičnih in pravnih oseb, iz prihodkov od premoženja stranke iz tujine, iz volil in daril iz tujine oziroma vsakršno drugo pridobivanje sredstev ali opravljanje storitev iz tujine⁹.

Pri preverjanju pravilnosti izkazovanja zbranih sredstev in pravilnosti zbiranja sredstev za volilno kampanjo smo pregledali prispevke glede na vire in višino sredstev, obračunane popuste in oprostitve

⁶ Uradni list RS, št. 62/94, 70/00, 51/02, 69/05, 103/07.

⁷ Tretji odstavek 22. člena ZPolS.

⁸ 25. člen ZPolS.

⁹ Šesti odstavek 21. člena ZPolS.

plačil, obstoj zbranih prispevkov, točnost in popolnost izkazanih prispevkov ter skladnost zbranih sredstev z določili ZVRK in ZPolS.

1.2.2 Porabljena sredstva

Porabljena sredstva za volilno kampanjo so vsi stroški volilne kampanje, vključno z danimi popusti ali oprostitvami plačil, ki jihodobrijo izvajalci storitev oziroma prodajalci izdelkov.

Stroški volilne kampanje so glede na določila ZVRK opredeljeni po namenu, času in vrsti. Namen je določen z zakonsko opredelitvijo volilne kampanje¹⁰. To so vse politične oglaševalske vsebine in druge oblike politične propagande, katerih namen je vplivati na odločanje volivk in volivcev pri glasovanju na volitvah.

Stroški so časovno vezani na obdobje volilne kampanje¹¹, ki se lahko začne najprej 30 dni pred dnem glasovanja, končati pa se mora najkasneje 24 ur pred dnem glasovanja. Volilna kampanja se je začela 22. 8. 2008, končala pa 19. 9. 2008 ob 24.00 uri.

Med stroške volilne kampanje¹², ki so potrebni za izvedbo volitev, ZVRK uvršča:

- stroške oblikovanja, tiskanja, razobešanja in odstranjevanja plakatov,
- stroške oblikovanja in objavljanja predvolilnih oglaševalskih vsebin v medijih,
- stroške organizacije in izvedbe predvolilnih shodov,
- stroške oblikovanja, tiskanja, reprodukcije in razpošiljanja predvolilnega materiala iz 7. člena ZVRK,
- stroške odprtja, vodenja in zaprtja posebnega transakcijskega računa in
- druge sorodne stroške, ki so nastali izključno zaradi dejanj volilne kampanje.

Za stroške volilne kampanje se štejejo vsi navedeni stroški, ne glede na to, kdaj so nastali, kdaj so bili plačani in kdaj so bili sklenjeni posli v zvezi s posameznimi dejanji volilne kampanje, če se stroški in posli nanašajo na obdobje volilne kampanje¹³.

Pri preverjanju pravilnosti izkazovanja porabljenih sredstev in pravilnosti porabe sredstev za volilno kampanjo smo pri vsakem strošku, vključno s popusti ali oprostitvami plačil, preizkusili njegov obstoj in točnost ter skladnost z določili ZVRK in ZPolS.

¹⁰ Drugi odstavek 1. člena ZVRK.

¹¹ Prvi odstavek 2. člena ZVRK.

¹² Drugi odstavek 15. člena ZVRK.

¹³ Šesti odstavek 15. člena ZVRK.

2. UGOTOVITVE

Stranka LDS je predložila poročilo o volilni kampanji računskemu sodišču v predpisanem roku, 4. 2. 2009¹⁴. Izdelano je bilo v skladu z 18. členom ZVRK in Pravilnikom o vsebini in o obrazcih poročil o zbranih in porabljenih sredstvih za volilno in referendumsko kampanjo¹⁵.

V poročilu je stranka LDS izkazala zbrana in porabljena sredstva, kot je prikazano v tabeli 1.

¹⁴ Najkasneje v petnajstih dneh od dneva zaprtja posebnega transakcijskega računa, 18. člen ZVRK.

¹⁵ Uradni list RS, št. 105/07.

Tabela 1: Poročilo o volilni kampanji stranke LDS

		v evrih
Vsebina		Zneski
I. SKUPNA VIŠINA ZBRANIH SREDSTEV (a + b + c + d + e)		737.256
a) prenos sredstev z računa LDS		472.471
b) prejeti prispevki		263.945
c) popusti		828
d) oprostitve plačil		0
e) obresti avista sredstev		12
f) skupni znesek prispevkov, ki presegajo trikratno povprečno bruto mesečno plačo na delavca v Republiki Sloveniji za preteklo leto ¹⁶		37.200
II. POSOJILA, ki so odobrena organizatorju volilne kampanje, če višina posojila presega trikratno povprečno bruto mesečno plačo na delavca v Republiki Sloveniji za preteklo leto		0
III. ODLOŽENA PLAČILA organizatorju volilne kampanje, če višina odloženega plačila presega trikratno povprečno bruto mesečno plačo na delavca v Republiki Sloveniji za preteklo leto		0
IV. SKUPNA VIŠINA PORABLJENIH SREDSTEV (1 + 2 + 3 + 4 + 5 + 6)		737.256
1) stroški oblikovanja, tiskanja, razobešanja in odstranjevanja plakatov		184.075
2) stroški oblikovanja in objavljanja predvolilnih oglaševalskih vsebin v medijih		296.081
3) stroški organizacije in izvedbe predvolilnih shodov		101.679
4) stroški oblikovanja, tiskanja, reprodukcije in razpošiljanja predvolilnega materiala		151.582
5) stroški odprtja, vodenja in zaprtja posebnega transakcijskega računa		444
6) drugi sorodni stroški, ki so nastali izključno zaradi dejanj volilne kampanje		3.395

Vir: poročilo o volilni kampanji stranke LDS.

¹⁶ Povprečna mesečna bruto plača za obdobje od januarja do decembra 2007 je znašala 1.284,79 evra (Uradni list RS, št. 19/08).

2.1 Pravilnost izkazanih zneskov v poročilu o volilni kampanji

2.1.1 Pravilnost izkazanih zbranih sredstev

Stranka LDS je v poročilu navedena zbrana sredstva v znesku 737.256 evrov pridobila iz virov, kot je prikazano v tabeli 2.

Tabela 2: Viri financiranja volilne kampanje

Vir financiranja	Zneski v evrih	Struktura v odstotkih
Prenos sredstev z rednega računa stranke	472.471	64,1
Prispevki pravnih in fizičnih oseb	263.945	35,8
Popusti	828	0,1
Oprostitve plačil	0	-
Obresti avista sredstev	12	0
Skupaj	737.256	100,0

Vir: poročilo o volilni kampanji stranke LDS.

S preizkušanjem pravilnosti izkazovanja zbranih sredstev v poročilu o volilni kampanji smo ugotovili, da je stranka pravilno izkazala zbrana sredstva.

2.1.2 Pravilnost izkazanih odloženih plačil

S preizkušanjem pravilnosti izkazanih odloženih plačil smo ugotovili, da stranka LDS v poročilu o volilni kampanji ni izkazala zneska odloženih plačil v vrednosti 11.145 evrov. Odložena plačila bi morala biti izkazana tudi v prilogi 7, to je v seznamu pravnih in fizičnih oseb, ki so odobrile organizatorju volilne kampanje odlog plačila, če višina odloženih plačil presega trikratno povprečno bruto mesečno plačo na delavca v Republiki Sloveniji. Odloženo plačilo se nanaša na prejeti račun Pošte Slovenije, d. o. o., Maribor. Stranka LDS ni ravnala v skladu z določili 18. člena ZVRK, ki v 4. točki prvega odstavka določa, da mora stranka poročati o vseh odloženih plačilih, če višina odloženega plačila presega trikratno povprečno bruto mesečno plačo na delavca v Republiki Sloveniji v letu pred volitvami, in navesti pravne ali fizične osebe, ki so odlog odobrile.

2.1.3 Pravilnost izkazanih porabljenih sredstev

Stranka LDS je v poročilu navedena sredstva v znesku 737.256 evrov porabila za kritje stroškov, kot je prikazano v tabeli 3.

Tabela 3: Stroški volilne kampanje

Vrste stroškov	Zneski v evrih	Struktura v odstotkih
Stroški oblikovanja, tiskanja, razobešanja in odstranjevanja plakatov	184.075	25,0
Stroški oblikovanja in objavljanja predvolilnih oglaševalskih vsebin v medijih	296.081	40,2
Stroški organizacije in izvedbe predvolilnih shodov	101.679	13,8
Stroški oblikovanja, tiskanja, reprodukcije in razpošiljanja predvolilnega materiala iz 7. člena ZVRK	151.582	20,5
Stroški odprtja, vodenja in zaprtja posebnega transakcijskega računa	444	0,1
Drugi sorodni stroški, ki so nastali izključno zaradi dejanj volilne kampanje	3.395	0,4
Skupaj	737.256	100,0

Vir: poročilo o volilni kampanji stranke LDS.

S preizkušanjem pravilnosti izkazovanja porabljenih sredstev v poročilu o volilni kampanji smo ugotovili, da je stranka LDS v poročilu izkazala pravilno višino porabljenih sredstev.

2.2 Pravilnost zbiranja in porabe sredstev za volilno kampanjo

Na podlagi preizkusa pravilnosti zbiranja in porabe sredstev na posebnem računu smo ugotovili, da je stranka LDS za stroške volilne kampanje porabila več sredstev, kot je dovoljeno. ZVRK v 23. členu določa, da stroški volilne kampanje za volitve v državni zbor ne smejo preseči 0,40 evra na posameznega volilnega upravičenca v volilnem okraju oziroma volilni enoti, v kateri je vložena lista kandidatov. Ministrstvo, pristojno za evidenco volilne pravice, pa objavi na dan, ki je določen za začetek volilnih opravil, na svojih spletnih straneh število volilnih upravičencev v državi, posamezni volilni enoti in volilnem okraju.

Po podatkih Ministrstva za notranje zadeve¹⁷ je bilo na dan 30. 6. 2008, ki je bil določen za začetek volilnih opravil, 1.699.286 volilnih upravičencev. Dovoljeni znesek stroškov volilne kampanje za volitve v državni zbor v letu 2008 je tako znašal 679.714,40 evra. Ker je stranka LDS za volilno kampanjo porabila 737.256 evrov oziroma za 8,5 odstotka več sredstev, kot bi jih lahko, ni ravnala v skladu z določili 23. člena ZVRK.

¹⁷ Spletna stran MNZ.

2.3 Višina delnega povračila stroškov volilne kampanje

V skladu s 24. členom ZVRK imajo organizatorji volilne kampanje, katerih listam so pripadli mandati za poslance v državnem zboru, pravico do povračila stroškov volilne kampanje v vrednosti 0,33 evra za dobljeni glas, pri tem pa skupni znesek povrnjenih stroškov ne sme preseči zneska porabljenih sredstev, razvidnega iz revizijskega poročila računskega sodišča. Pravico do delnega povračila stroškov imajo tudi organizatorji volilne kampanje, katerih lista kandidatov je dobila najmanj 6 odstotkov glasov od skupnega števila oddanih glasov v volilni enoti ali najmanj 2 odstotka od skupnega števila oddanih glasov v vsej državi, in sicer v vrednosti 0,17 evra za dobljeni glas v tej volilni enoti oziroma državi.

Po Poročilu o izidu rednih volitev poslancev v državni zbor¹⁸ je listi LDS Liberalna demokracija Slovenije pripadlo pet mandatov. Dobila je 54.771 glasov volivcev ali 5,21 odstotka glasov volivcev, zato ima pravico do delne povrnitve stroškov volilne kampanje v znesku 18.074,43 evra.

Tako izračunan znesek ne presega zneska porabljenih sredstev, ugotovljenega v točki 2.1.3 tega poročila, zato ugotavljamo, da ima stranka LDS pravico do povrnitve stroškov volilne kampanje v tem znesku.

¹⁸ Uradni list RS, št. 95/08.

3. MNENJE

Revidirali smo pravilnost financiranja volilne kampanje liste LDS Liberalna demokracija Slovenije za volitve poslancev v državni zbor v letu 2008, ki jo je organizirala stranka Liberalna demokracija Slovenije.

3.1 Mnenje o pravilnosti izkazanih zneskov v poročilu o volilni kampanji

Pozitivno mnenje

Menimo, da poročilo o volilni kampanji, ki jo je organizirala stranka Liberalna demokracija Slovenije v vseh pomembnih pogledih prikazuje pravilne zneske sredstev za volilno kampanjo v skladu z Zakonom o volilni in referendumski kampanji in Zakonom o političnih strankah.

3.2 Mnenje o pravilnosti zbiranja in porabe sredstev za volilno kampanjo

Mnenje s pridržkom

Iz poročila o volilni kampanji za volitve poslancev v državni zbor v letu 2008 izhaja, da je stranka Liberalna demokracija Slovenije za financiranje volilne kampanje porabila za 8,5 odstotka več sredstev, kot bi jih lahko glede na določila Zakona o volilni in referendumski kampanji – točka 2.2.

Razen vpliva ugotovljene nepravilnosti iz prejšnjega odstavka, menimo, da je stranka Liberalna demokracija Slovenije pri zbiranju in porabi sredstev za volilno kampanjo v vseh pomembnih pogledih ravnala v skladu s predpisi.

Pravni pouk

Tega poročila na podlagi tretjega odstavka 1. člena ZRacS-1 ni dopustno izpodbijati pred sodišči ali drugimi državnimi organi.

Številka: 1217-5/2009-14

Ljubljana, 17. julija 2009

Dr. Igor Šoltes,
generalni državni revizor

Poslano:

1. Liberalni demokraciji Slovenije, priporočeno;
2. Državnemu zboru Republike Slovenije, priporočeno;
3. arhivu, tu.

Bdimo nad potmi javnega denarja

Računsko sodišče Republike Slovenije / The Court of Audit of the Republic of Slovenia

Slovenska cesta 50, 1000 Ljubljana, Slovenija • tel.: +386 (0) 1 478 58 00 • fax: +386 (0) 1 478 58 91
sloaud@rs-rs.si • www.rs-rs.si

Enota Maribor / Maribor Office

Ulica heroja Bračiča 6, 2000 Maribor, Slovenija • tel.: +386 (0) 2 250 58 80 • fax: +386 (0) 2 250 58 96

V DE